

Informace o činnosti v období od 15. dubna do 15. července 2017

Stručný výčet činnosti:

Přijato 538 podání prostřednictvím mailu, 18 podání klasickou poštou, 42 telefonických dotazů a žádostí, 6 osobních přijetí stěžovatelů, 9 výjezdů, 4 účasti na akcích

Osobní jednání

18.4. – jednání s EDUin - téma šikana ve školách

jednání s rodiči žačky ZŠ v Lounech – šikana

11.5. – jednání s autorkou materiálů pro výuku na ZŠ, nabízí zpracování materiálů na téma šikana

8.6. – jednání se zástupci rodičů žáků ZŠ Nám. J. z Poděbrad, Praha 3, stěžovali si na placení za výuku plavání

20.6. – jednání s majitelem ŠIK (školní informační kanál) o možnosti zařadit do programu informace na téma šikana

11.7. – jednání s matkou a dcerou, které si stěžovaly na profesora matematiky na Gymnáziu Arabská, Praha 6

Účast na akcích

20.4. – Děčkolégium – poradní sbor ČT :D, téma neformální vzdělávání

18.5. – o.p.s. Hamko, beseda s učiteli z Prahy – téma pravomoci ředitelů

25.5. – konference Bezpečná škola 2017 – informace o činnosti školského ombudsmana

30.5. – seminář Dětský ombudsman – diskuse o možnostech a pravomocích chystané funkce Dětského ombudsmana

29.6. – jednání mezíresortní Pracovní skupiny PPRCH

Výjezdy

25.4. – Beseda se středočeskými pedagogy, téma šikana a vztahy na školách

5.-7.5. – Celostátní setkání Klubu Ámosů, Velehrad, beseda,

9.5. – OHS Turnov, 2. návštěva před stávkou části pedagogů

15.5. – ZŠ Soběslav, beseda s žáky a pedagogy

17.5. – Berchtold – hodnocení 24. ročníku ankety Zlatý Ámos, náměty na jubilejní 25. ročník a spolupráce s MŠMT

7.6. – ZŠ a praktická škola Svítání, Nymburk, účast na závěrečných zkouškách, beseda se žáky a pedagogy, prohlídka školy

14.6. – beseda s Krajským parlamentem dětí a mládeže Plzeňského kraje

21.6. – OHS Turnov, 3. návštěva, vztahy vedení a pedagogů po stávce, budoucnost školy

22.6. – beseda se žáky 1. stupně FZŠ Mezi Školami, Praha 4

Vybrané podněty, stížnosti a jejich řešení

V období od 15. dubna do 15. července 2017 bylo doručeno mailem na oddělení prevence celkem 369 dotazů, vyřízeno jich je k dnešnímu dni 321. Přímě ombudsmanovi bylo navíc adresováno 217 mailů – žádosti o osobní setkání a řešení konkrétních problémů ve školním prostředí, žádosti o vystoupení na seminářích, konferencích; poskytnutí rozhovoru pro odborné časopisy či do médií. Klasickou poštou přišlo 18 podnětů, 42 telefonických dotazů a stížností, osobně jsem přijal 6 stěžovatelů.

Stále nejčastějšími podněty a dotazy jsou vztahové záležitosti mezi dospělými (šikana, mobbing, bossing ať již uvnitř školy – pedagogové mezi sebou či mezi pedagogy a vedením, tak také

vztahy zřizovatelů a vedení škol) – cca 30% všech dotazů. Tazatelé jsou odkazováni na Českou školní inspekci, případně zřizovatele, každá stížnost či podnět jsou řešeny individuálně a specificky podle povahy daného problému.

Velmi častou otázkou je placení školného na VOŠ a VŠ (cca 15%), řada dotazů směřovala na organizaci školního roku mateřských a základních škol (organizace výuky, organizace prázdnin, školních výjezdů apod.).

Učitelé se často dotazují na adekvátnost své kvalifikace (cca 10%), občasné jsou dotazy z oblasti plavání, konkurzů na místa ředitelů škol, konkrétní dotazy týkající se např. metody prof. Hejného při výuce matematiky apod.

Ve druhém pololetí školního roku se objevila řada dotazů na předškolní vzdělávání – cca 20% všech položených dotazů – jednalo se nejčastěji o dotazy týkající se přijetí či nepřijetí dítěte do spádové/nespádové školky.

V souvislosti s maturitními zkouškami byl zvýšený počet dotazů ohledně odvolání proti výsledkům maturit (cca 4%). V několika případech se rodičům zdálo nespravedlivé, že jejich dítě neudělalo maturitu o pouhý jeden bod a to z předmětu, který nebude v dalším životě potřebovat.

Již v minulém čtvrtletí jsem byl požádán odborovou organizací OHS Turnov, abych pomohl při řešení konfliktu nové ředitelky s částí pedagogického sboru. Učitelé nesouhlasili s některými postupy paní ředitelky, s metodami, které na škole zavádí. Část zaměstnanců si stěžovala, že je paní ředitelkou šikanována. Odborová organizace vyhlásila stávkovou pohotovost a následně jednodenní stávku. Společně se zástupci ČMOS PŠ a zřizovatele OHS Turnov jsem školu 3x navštívil. Při první návštěvě jsme vyslechli nespokojené pedagogy, ředitelku školy i pedagogy, kteří ředitelku podporují. Společně s ČMOS PŠ a zřizovatelem jsme navrhli možná řešení. Zřizovatel oznámil, že nemá důvod novou paní ředitelku, která je ve funkci od března 2017, odvolat. Odborová organizace na škole zase odmítla zrušit stávkovou pohotovost a případnou jednodenní stávku. Šikana ze strany paní ředitelky nebyla prokázána, spíše se jednalo o nejrůznější nedorozumění a jejich „vzrušené“ řešení.

Před vyhlášením stávky jsem školu navštívil podruhé. Nepodařilo se vztahy zklidnit, stávka se uskutečnila v květnu. Při třetí návštěvě seznámil zástupce zřizovatele přítomné zástupce pedagogů a paní ředitelku se závěry kontroly, kterou kraj ve škole uskutečnil. Vyplynuly z ní závažné ekonomické nedostatky bývalého vedení školy. Zopakoval, že nemá důvod na odvolání nového vedení školy, uložil paní ředitelce do konce srpna vypracovat návrh na řešení zjištěných problémů a koncepci školy na další období. Reakcí jedenácti nespokojených pedagogů bylo podání výpovědi.

Vztahy mezi vedením škol a zaměstnanci byly tématem i dalších besed, například s pedagogy ze Středočeského kraje nebo s pražskými pedagogy, kterou organizovala o.p.s. Hamko. Cituji nejčastější problémy a požadavky:

- ředitelé mají velké pravomoci, které zneužívají, jsou neodvolatelní,
- zřizovatel hodnotí ředitele podle toho, kolik udělala škola projektů a ředitelé hodnotí učitele podle toho, kolik udělali projektů
- běžní vyučující nyní musí učit to, co by měli učit speciální pedagogové
- při aktuálních počtech dětí ve třídách nelze reálně učit individualizovaně tak, jak to předpokládá koncept společného vzdělávání
- proč úředníci z MŠMT nejezdí do škol, aby viděli jejich reálný chod?
- více než půl pracovní doby tráví vyučující administrativou místo učení a výchovy – nikoho už nezajímá, jak se ve škole pracuje s dětmi, ale jen to, zda jsou v pořádku všechny papíry
- vyučující mají pocit, že nemají žádné zastání v resortu.

Kladně hodnotím besedy se žáky a studenty. Živě se zajímají o práci školského ombudsmana, svěřují se se svými problémy jak ve škole tak mimo ni. Na každé besedě s nimi probírám téma šikany, některých besed se zúčastnila také Kateřina Vernerová, dcera šikanované učitelky. Její příběh a vyprávění o šikaně (co to je, jak se projevuje, jak se zachovat), je žáky a studenty velmi pozorně vnímáno.

Zajímavé bylo setkání s Krajským parlamentem dětí a mládeže v Plzni. Mluvili otevřeně o svých problémech ve škole, o učitelkách a učitelích, které považují za kvalitní i o těch, kteří podle jejich názoru dobře neučí. Jako velký problém vnímají uvolňování ze škol na akce parlamentu a možnost individuálního studia, které jim obvykle školy nechtějí povolit.

Ocenil jsem i náročnou práci pedagogů Praktické školy Svítání, kde jsem se zúčastnil závěrečných zkoušek. Při prohlídce školy a zařízení mě mimo jiné zaujalo, že dveře do učeben jsou prosklené. Z chodeb je vidět, co se ve třídách právě děje, pedagog zase vidí, kdo je na chodbě. Od pedagogů jsem se dozvěděl, že je to při práci ve třídě neruší, naopak to oceňují.

Závěry a doporučení

Jak bylo konstatováno, nejvíce stížností a podnětů přichází na vztahy pedagogů a vedení škol. Jsou to nejen pracovně právní vztahy, ale i vztahy mezilidské. Spory se často odrážejí i na celkové atmosféře ve škole, přenášejí se na žáky, studenty, rodiče.

Doporučuji:

1. Při příští právní úpravě se zaměřit na pravomoci ředitelů škol.
2. Při výběrovém řízení na ředitele škol více přihlížet k povahovým vlastnostem uchazečů, k jejich schopnosti stmlovat a vést kolektiv zaměstnanců školy.
3. Na vztahové problémy zaměstnanců škol a vedení (mobbing, bossing) by se mohla více zaměřit ČŠI.